

SPRAWOZDANIE

z działalności merytorycznej

Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie

za rok 2019 r.

GROMADZENIE ZBIORÓW

1. Kontynuowano dotychczasową praktykę gromadzenia zbiorów, świadectw regionalnego dorobku kulturowego poprzez pozyskiwanie darów, wymianę eksponatów i zakupy.
2. Do zbiorów Działu Rękopisów i Starodruków pozyskano w formie daru przekazanego przez Sławinę Kosmułską – listy ks. Bernarda Sychty do Lecha Bądkowskiego.
3. Zbiory Działu Prasy zostały uzupełnione o egzemplarze wielu periodyków, m. in.:
„Zeszyty Gminy Puck”, nr 7(2014), 8(2015), 9(2016), 11(2017), 12(2018); „Teki Kociewskie”. Zeszyty Kociewskiego Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, nr 2(2008), 3(2009), 8(2014), 10(2016), 11(2017); „Pomerania Antiqua”. Rocznik Muzeum Archeologicznego w Gdańsku, tom: XXV (2016), XXVI(2016), XXVII(2018); „Biuletyn Fundacji Generał Elżbiety Zawadzkiej”, nr 1-2(2008), 2(2009), 1(2010); 1 - 2(2011), 62(2012), 63(2013), 64(2014), 65(2015); „Muzealnictwo”. Rocznik Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, 56(2015), 57(2016), 58(2017), 59(2018); „Slavia Occidentalis”. Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, t. 74/2 (2017); „Onomastica”. Pismo Instytutu Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, tom 62 (2018); „Przegląd Zachodniopomorski”. Wydawnictwo Uniwersytetu Szczecińskiego, nr 3(2017), 4(2017), 1(2018).
Cenniejsze dary pozyskane do zbiorów:
- „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Administracji Publicznej”, nr 1 – 3 (1945)
- „Gdański Dziennik Wojewódzki”, nr 2 – 25 (1949)
- „Gdański Dziennik Wojewódzki”, nr 1 – 11 (1950)
- „Dziennik Urzędowy Prezydium Rady Narodowej w Gdańsku”, nr 12 – 24 (1950)
4. Zasoby Działu Sztuki i Etnografii powiększono o dar Heleny Kreft – obrus z haftem kaszubskim z okresu międzywojennego (1935 r.)
5. Do zbiorów Działu Muzyki pozyskano w formie daru: 2 gramofony turystyczne z 1905 i 1950, 2 albumy płyt winylowych oraz „Katalog libretto” z 1912 r. do płyt patefonowych.

OPRACOWYWANIE ZBIORÓW

1. Do Ksiąg inwentarzowych w poszczególnych działach wpisano **1 208** pozycji, do Księgi akcesji wpisano **613** pozycji i do Rejestru pomocniczego (w Dziale Sztuki i Dziale Muzyki) wpisano **8** pozycji

Łącznie **1 829** pozycji, w tym:

- dary: 1 255
- kupno: 156
- zasób: 418

2. Opracowano 804 kart inwentarzowych i indeksowych w wersji papierowej, 108 -w wersji elektronicznej „MONA” (w Dziale Rękopisów i Starodruków oraz w Dziale Sztuki i Etnografii), a także 350 - w systemie Virtua (w Pracowni ds. opracowywania zbiorów bibliotecznych prof. Gerarda Labudy) oraz w katalogu centralnym NUKAT – 1 127.
3. Kontynuowano opracowywanie zawartości archiwum prof. Gerarda Labudy.
4. Kontynuowano prace nad spuścizną Janusza Kowalskiego.
5. Kontynuowano prace nad spuścizną po Hubercie Sucheckim.
6. Kontynuowano opracowywanie archiwaliów dotyczących Zofii i Antoniego Czapiewskich (tajni działacze TOW „Gryf”) ofiarowanych przez Stanisława Jankego.
7. Opracowywano dar przekazany przez Sławinę Kosmuską – listy ks. Bernarda Sychty do Lecha Bądkowskiego.
8. Opracowano i wpisano do Inwentarza Rękopisów zbiór materiałów zakupionych od Tomasza Patera a dotyczących chóru Harmonia z Wejherowa.
9. Opracowano materiały od prof. Józefa Borzyszkowskiego (kroniki i akta z Kaszub w języku polskim i niemieckim),

DIGITALIZACJA I KONSERWACJA ZBIORÓW

1. Digitalizacja dalszych zeszytów Atlasu Języka Kaszubskiego.
2. Przekazano do digitalizacji materiały po Abdonie Stryzaku.
3. Przekazano do digitalizacji korespondencję pomiędzy Aleksandrem Majkowskim a ks. Kami-lem Kantakiem.
4. Przeprowadzono konserwację srebrnej 5 złotówki z kolekcji prof. G. Labudy.
5. Przeprowadzona została dezynfekcja (fumigacja) zbiorów papierowych w tym materiałów przekazanych przez prof. J. Borzyszkowskiego, J. Kowalskiego, Kroniki ZKP Oddział Wejherowo i innych spuścizn archiwalnych oraz zespołu obiektów ze zbiorów Działu Sztuki i Etnografii, Działu Fotografii oraz Działu Literatury i Prasy.

6. Dział Digitalizacji Zbiorów wykonał: 22 378 skanów
Czas nagrań z imprez muzealnych: 120 godz. 7 min
Ilość wprowadzonych pozycji do PBC: 117 publikacji
7. W Dziale Fotografii wykonano skany 718 obiektów.

UPOWSZECHNIANIE ZBIORÓW

Korzystanie ze zbiorów

Ze zbiorów skorzystało **490 osób** w tym m. in. prof. Cezary Obracht –Prondzyński, prof. Józef Borzyszkowski, prof. Milos Reznik z Muzeum Niepodległości w Warszawie, prof. Mary Erdmans z CaseWestern Reserve University w Cleveland, tym prof. Dušan-Vladislav Paždjerski prof. A. Kuik-Kalinowska oraz pracownicy muzeów m. in. Muzeum Ziemi Puckiej, Muzeum Piaśnickie, oraz Muzeum w Chojnicach.

Udostępniono m.in. materiały dotyczące powstania i działalności Muzeum PiMK-P, straży pożarnej w powiecie wejherowskim, Leona Szopińskiego, Jana Piepki, Tadeusza Bolduana, Aleksandra Majkowskiego, Władysława Janty-Połączyńskiego oraz spuścizny: Władysława Łęgi, Franciszki Majkowskiej, Józefa Węsierskiego i in.

Przeprowadzono obszerne kwerendy dotyczące korespondencji F. Neureitera, zbiorów związanych z odzyskaniem niepodległości w 1920 r. ustaleniem granicy w okolicach J. Żarnowieckiego (dla Muzeum w Pucku).

Udostępniono m.in. rękopis powieści A. Majkowskiego, zbiory L. Szopińskiego, materiały i dokumenty Teodora Bolduana - burmistrza Wejherowa w okresie międzywojennym, materiały o Antonim Abrahamie w Wejherowie oraz Lechu Bądkowskim.

Ekspozycje

W Muzeum w 2019 r. udostępniono **23** wystawy czasowe:

1. Wystawa Małgorzaty Wojciechowskiej pt. „Jesień życia pędzlem malowana” (08.01- 05.02.2019)
2. Wystawa Marii Rocznińskiej pt. „Bezsenność w Tokio” (16.01.-05.02.2019)
3. Wystawa Stowarzyszenia Artystów Plastyków „Pasja” pt. „Szlakiem nut kaszubskich” (08.02-22.03.2019)
4. Wystawa Anny Lewalskiej, Piotra Klejbora oraz Tadeusza Klejbora. pt. „Rodzina to sztuka” (06.02-10.03.2019)
5. Wystawa pt. „Drewno i dom. Drewno w architekturze mieszkalnej dawnego Wejherowa” (08.03-15.05.2019)

6. Wystawa „Wiatr od morza w sto lat później” (15.03-07.05.2019)
7. Wystawa „Rada Chórów Kaszubskich. Współczesny regionalny ruch chóralny” (25.03-15.05.2019)
8. Wystawa „Historia Biblii” (08.05.-30.05.2019)
9. Wystawa „Nostra Alma Mater Veiherviensiensis” - Historia Liceum im. Króla Jana III Sobieskiego w Wejherowie (18.05-21.06.2019)
10. Wystawa „Jan Trepczyk- pieśniodziej kaszubskiej ziemi” - w Roku Jana Trepczyka; prezentacja warsztatu twórcy (18.05.2019 r.)
11. Wystawa o kaszubskim ruchu chóralnym (18.05.2019 r.)
12. Wystawa „Beatemarie Busch i przyjaciele” (02.06-21.06.2019)
13. Wystawa „Wejherowo '89 – retrospekcja” (04.06.-20.06.2019)
14. Wystawa „BÓG JEST MIŁOŚCIĄ poświęcona wizycie ojca Świętego Jana Pawła II w Sopocie (05.06-21.07.2019)
15. Wystawa „Titanic – Historia nieznaną” (27.06-28.07.2019)
16. Wystawa Ewy Rosiek-Buszko „Paper gami image” (02.08. – 12.09.2019)
17. Wystawa członków Klubu Plastyków im. Stefana Lewińskiego działającego przy Zrzeszeniu Kaszubsko Pomorskim Oddział Wejherowo pt. „Kapliczki przydrożne” (17.09.-10.11.2019)
18. Wystawa rzeźby Andrzeja Nastęego (17.09. -18.10.2019)
19. Wystawy malarstwa Longiny Wysockiej (w ramach XV Dni Powiatu Wejherowskiego 30.09-31.12.2019)
20. Wystawa Alojzego Reutera pt. "Drzewo życia artysty" (29.10-31.12.2019)
21. Wystawa pt. „Pomiędzy swojskością a obcością – obrazowanie nastroju Kaszub” - Wystawa stanowi pokłosie międzynarodowego projektu, który Muzeum realizuje wspólnie z Uniwersytetem Gdańskim oraz Uniwersytetem Jana Gutenberga w Moguncji (15.11-31.12.2019)
22. Wystawa i aukcja obrazów autorstwa artystów ze Stowarzyszenia Artystów Plastyków „Pasja” w Wejherowie pt. „Wędrowki po Polsce ze Stanisławem Moniuszką z okazji 200 rocznicy urodzin” (20.11.2019 r.)
23. Wystawa planszowa pt. „Powrót Pomorza w granice Rzeczypospolitej w setną rocznicę 1920-2020” - zrealizowana w ramach programu ”Niepodległa” użyczona przez fundację Dobrej Książki w Warszawie (15.11.- 31.12.2019 r.)

Ponadto udostępnianych jest **6** wystaw typu roll-up :

1. „Człowiek o dwóch powołaniach” Wystawa o ks. Leonie Heyke
2. „Gerard Labuda. Od Kaszub do Kaszub”
3. „Jan Trepczyk - pieśniodziej kaszubskiej ziemi. W 110. rocznicę urodzin”
4. „Franciszka Majkowska (1882-1967) – regionalistka, hafciarka, inicjatorka muzealnictwa na Kaszubach”
5. „Kaszubski Ruch Chóralny”
6. „Kaszubscy siewcy Słowa Bożego”

Wystawy stałe (3):

1. „Muzyczne Instrumenty Kaszub”,
2. „Aleksander Majkowski (1876-1938)”,
3. „Gerard Labuda-człowiek i naukowiec”.

Wypożyczono zbiory m.in.:

1. Uniwersytetowi im. Jana Gutenberga w Moguncji obiekty z Działu Sztuki i Etnografii na wystawę „Pomiędzy swojskością a obcością. Obrazowanie nastroju Kaszub”
2. Nadbałtyckiemu Centrum Kultury w Gdańsku obiekty z Działu Sztuki i Etnografii oraz z Działu Muzyki na wystawę „Historia drewnianej zabawki”
3. Muzeum Okręgowemu im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy obiekty z działu Muzyki na wystawę pt. „Idą Gody... Boże Narodzenie w zwyczajach i sztuce ludowej”
4. Pracowni Badań nad Narracjami Pamięci Pogranicza Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego obiekty z Działu Sztuki i Etnografii
5. Muzeum Historyczno-Etnograficznemu im. Juliana Rydzkowskiego w Chojnicach obiekty z Działu Sztuki i Etnografii

Koncerty

Muzeum w 2019 r. zorganizowało koncertów **39** (w tym **8** Koncertów Pieśni Maryjnych zorganizowanych w ramach XV Dni Powiatu Wejherowskiego)

1. Recital Marty Kruger podczas finisażu wystawy Marii Roczniowskiej, pt. *Bezsensowność w Tokio* (29.01.2019 r.)
2. Koncert pieśni kaszubskich w wykonaniu Marii Malinowskiej (sopran) oraz Wojciecha Winnickiego (tenor) przy akompaniamencie Witosławy Frankowskiej (fortepian) podczas obchodów Roku 50-lecia działalności Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie (08.02.2019 r.)
3. XVII koncert z cyklu „Akademia w Pałacu” pt. „Stanisław Moniuszko – pieśni wiary i nadziei” (13.02.2019 r.)
4. Koncert Weroniki Korthals -Tartas podczas VI Sabatu Kaszubskiego (08.03.2019 r.)
5. Koncert w wykonaniu Zespołu „Kaszubki” z Chwaszczyna połączony z promocją płyty „Nasz świata dzěl” – piosenki z Kaszub (12.03.2019 r.)
6. LIX koncert z cyklu *Spotkania z muzyką Kaszub* pt. „BALTICA” (25.04.2019 r.)
7. Koncert „Muzyka Niepodległa” (10.05.2019 r.)
8. XVIII koncert z cyklu „Akademia w Pałacu” w 200 rocznicę urodzin S. Moniuszki (12.05.2019 r.)

9. XIX koncert z cyklu „Akademia w Pałacu” *Stanisław Moniuszko – duety. Arie Ludwiga van Beethovena i Józefa Haydna* (15.05.2019 r.)
10. LX koncert z cyklu „Spotkania z muzyką Kaszub” pt. *Mùzykańcë, grôjta!* (17.05.2019 r.)
11. XX koncert z cyklu „Akademia w Pałacu” pt. APPASSIONATO (23.05.2019 r.)
12. *Port wielki jak świat Piosenki Jacquesa Brela... i nie tylko* koncert w wykonaniu studentów SWA w Gdyni z towarzyszeniem Mariana Benedyki na fortepianie (24.05.2019 r.)
13. Koncert „Wiwat dla Moniuszki” w ramach „Festiwalu dworów i pałaców Północnych Kaszub” (01.06.2019 r.)
14. Koncert w wykonania uczniów Kursu Muzykowania (08.06.2019 r.)
15. I koncert z cyklu „Muzyka w wejherowskim Pałacu” (09.06.2019 r.)
16. Koncert uczniów Szkoły Muzycznej YAMAHA (15.06.2019 r.)
17. Występ Zespołu Dziecięcego „Śpiéwné kwiôtłczł” pod kierunkiem pani Heleny Adamskiej podczas benefisu dr. hab. Kazimierza Kossak-Główczewskiego (17.06.2019 r.)
18. Koncert zespołu „4 razy w roku” w repertuarze kaszubskiej i polskiej poezji śpiewanej podczas „Pożegnania z Radiem/Rozestanié z Radiã” Leszka Szmidtke (21.06.2019 r.)
19. Występ zespołu ELIMER FAMILY podczas otwarcia wystawy malarskiej członków Klubu Plastyków im. Stefana Lewińskiego działającym przy ZKP Oddział w Wejherowie (17.09.2019 r.)
20. Występ Weroniki Korthals-Tartas i Artura Sychowskiego oraz dzieci ze szkół im. Jana Drzeżdżona - Szkoły Podstawowej nr 5 w Redzie i Szkoły Podstawowej w Lubocinie podczas uroczystego rozstrzygnięcia XX Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego im. Jana Drzeżdżona (27.09.2019 r.)
21. Koncert skrzypcowy Michała Cieśluka podczas wernisażu wystawy malarskiej Longiny Wysockiej, pt. „Dla przyjaciół” (w ramach XV Dni Powiatu Wejherowskiego - 30.09.2019 r.)
22. Recital Weroniki Korthals-Tartas podczas jubileuszu 30-lecia pracy twórczej Eugeniusza Pryczkowskiego (23.11.2019 r. – Żukowo)
23. Trzeci Rodzinny Przegląd „Pieśni Seniora” W Wejherowie (20.10.2019 r.)
24. XXI koncert w ramach cyklu „Akademia w Pałacu”, pt. "Spotkanie z Mistrzem: Łukasz Błaszczyk i Camerata Gedania" (08.11.2019 r.)
25. VI Maraton Pieśni Patriotycznej (11.11.2019 r.)
26. Koncert fortepianowy Tadeusza Głuchowskiego podczas promocji książki autorstwa Olgi Podolskiej-Schmandt oraz Piotra Schmandta pt. „Guzik do mankiet, czyli reklamy i ogłoszenia w międzywojennej prasie polskiej z obszaru Kaszub” (19.11.2019 r.)
27. Wieczór pieśni Stanisława Moniuszki pt. „Muzyczne paralele” (26.11.2019 r.)
28. Wieczór pieśni Stanisława Moniuszki pt. „Moniuszko po kaszubsku” (03.12.2019 r.)
29. Koncert Gwiazdkowy z Missio Musica (14.12.2019 r.)
30. LXII koncert z cyklu „Spotkania z muzyką Kaszub” pt. „Na niebie skrzi sã gwiazda” (18.12.2019 r.)
31. Koncert Krystyny Stańko w ramach cyklu "Metropolia Jest Ok" (27.12.2019 r.)

Spektakle i seanse filmowe (6)

1. Monodram do tekstu Romana Drzeżdżona w reżyserii Marka Czoski pt. „Naju krëwia” w wykonaniu Adama Hebla (teatr Zymk) (27.06.2019 r.)
2. Wejherowskie Kino pod Gwiazdami (z powodu deszczu 3 seanse w czasie wakacji odbyły się w budynku Muzeum)
3. Prezentacja drugiego filmu z cyklu "Stolemowie kaszubscy", dedykowanego Edmundowi Kamińskiemu pt. „Tytan pracy” (w ramach XV Dni Powiatu Wejherowskiego – 24.09.2019)
4. Projekcja filmu Tomasza Słomczyńskiego pt. "Wieś Sprawiedliwych. Świadkowie" (02.12.2019 r.)

Przeprowadzono promocje książek i płyt (16):

1. V tom *Herbarza szlachty kaszubskie* opracowanego przez Przemysława Pragerta (15.01.2019)
2. *Nie rzucim Ziemi* – Augustyna Necla (15.01.2019)
3. Płyta zespołu „Kaszubki” z Chwaszczyna *Nasz swiata dzél* – piosenki z Kaszub (12.03.2019)
4. *Wyprawa Lewisa i Clarka na Zachód Ameryki* - dr Adama Piekarskiego (29.03.2019)
5. *Milota ùkrziżowónô* (ukrzyżowana miłość) zbioru rozważań pasyjnych - dr Ludmiły Modzelewskiej (12.04.2019)
6. *Żelewscy w cieniu von dem Bacha* -Andrzeja Janusza (14.05.2019)
7. *Zórna Słowa 1999. Pielgrzymka Jana Pawła II w dwadzieścia lat później* -Piotra Schmandta (05.06.2019 – Jastarnia)
8. *Oswoić śmierć. Edukacyjny potencjał kaszubskich rytuałów pogrzebowych* – Aleksandry Kurowskiej-Susdorf (07.06.2019)
9. *Edukacja kaszubska. Antologia tekstów* – Kazimierza Kossak-Główczewskiego, red. naukowa Adela Kożyczkowska, Maria Szczepska- Pustkowska
10. *W każdym końcu jest początek. Lutry na Kaszubach* – Heleny Leman (25.06.2019)
11. *Lutry. Dokument wyobrażony* – Leszka Żurka (25.06.2019)
12. *Teka haftu kaszubskiego inspirowana szkołą żukowską* - autorem kompozycji: Wandy Dierzgowskiej, Małgorzaty Gruba, Marii Płotka, Bernadety Reglińskiej (26.06.2019)
13. „KASZĚBĚ” - Cezarego Paciorka (wyjazdowa – Sulęcyno 27.07.2019)
14. *Gôdczi kaszëbsczich gôdôszów zatytułowana Jachtë z plestą... gôdczi Józefa Roszmana* - Józefa Roszmana (wyjazdowa – Wiele 02.08.2019)
15. *Pszczola To Dar Boży. Rzecz o pszczelarstwie ludowym na Kaszubach* -Mateusza Klebby (15.10.2019)
16. *Guzik do mankiet, czyli reklamy i ogłoszenia w międzywojennej prasie polskiej z obszaru Kaszub* - Olgi Podolskiej-Schmandt oraz Piotra Schmandta (19.11.2019 r.)

KONFERENCJE

Konferencje zorganizowane i współorganizowane przez muzeum (5):

1. VI SABAT KASZUBSKI pt. „Dom jako dziedzictwo materialne i niematerialne Kaszub” (08.03.2019 r.)

Przybyli na spotkanie goście mieli okazję posłuchać referatów, które dotyczyły tematyki domu, zarówno jako budynku, konstrukcji, jak i domu jako ogniska domowego czy rodziny.

Na wstępie goście wysłuchali koncertu Weroniki Korthals-Tartas.

W części wykładowej swoje referaty zaprezentowały cztery prelegentki:

- Dr Gabriela Lisius, Starosta Wejherowski, opowiedziała o sytuacji kobiet sprawujących funkcję samorządowe na przestrzeni 100 ostatnich lat
- Barbara Borzyszkowska z Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie zabrała nas w świat gospodyń z Płotowa
- Bogumiła Cirocka, dziennikarka współpracująca z wieloma pomorskimi wydawnictwami, przedstawiła słuchaczom swoje rozważania odnośnie roli i wartości kobiety w stosunku do panujących stereotypów.
- na koniec części wykładowej dr inż. arch. Anita Jaśkiewicz-Sojak, Miejski Konserwator Zabytków w Wejherowie, przybliżyła gościom tematykę domów i osiedli mieszkaniowych w zabytkowych XIX-wiecznych założeniach szpitalnych.

W ramach Sabatu Kaszubskiego odbył się także wernisaż wystawy pt. „Drewno i dom. Drewno w architekturze mieszkalnej dawnego Wejherowa” oraz konkurs na najciekawszy sprzęt do latania.

2. „ETNICZNOŚĆ I NARODOWOŚĆ W EDUKACJI MIĘDZYKULTUROWEJ” (17-18.06.2019 r.)

W dniu 17 czerwca 2019 r w ramach konferencji współorganizowanej z Wydziałem Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Gdańskiego a która miała miejsce w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, poprowadzonej przez prof. SGGW dr hab. Krystynę Błęszyńską oraz dr hab. prof. nadzwyczajną Marię Szczepką-Pustkowską, wygłoszono następujące referaty:

- Prof. dr hab. Tomasz Szkudlarek (Uniwersytet Gdański), *Dekonstrukcja, postkolonializm i edukacja międzykulturowa. Historia nadziei i rola rozpaczy*
- Dr hab. Thomas Menzel (Serbski Instytut w Budziszynie), *O socjolingwistycznych warunkach przetrwania języków serbołużyckich po 1945 r. – co mają Łużyczanie, a czego nie mają Kaszubi?*

- Prof. UŚ, dr hab. Anna Szafrńska, prof. dr hab. Ewa Ogrodzka-Mazur (Uniwersytet Śląski w Cieszynie), *Sąsiad jako Inny czy swój? Relacje między Polakami i Czechami w regionie w opiniach studentów*
- Doc. PaedDr. Jana Raclavská Ph.D. (Uniwersytet w Ostrawie) *Polacy za Olzą. Perspektywa historyczna*
- Doc., PhDr. Irena Bogoczová CSc. (Uniwersytet w Ostrawie) *Polacy za Olzą. Wielokulturowa i wielojęzyczna codzienność*
- Prof. dr hab. Alina Szczurek-Boruta (Uniwersytet Śląski w Cieszynie), *Dynamika kształtowania się poczucia tożsamości młodzieży – studium z pogranicza polsko-czeskiego*
- Prof. UAM, Dr hab. Tomasz Gmerek (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Edukacja, język i tożsamość etniczna. Studium przypadku podręczników dla dzieci z mniejszości tubylczych*

W ramach wydarzenia w godzinach popołudniowych odbył się benefis dr. hab. Kazimierza Kosak-Główczewskiego, który prowadził mgr Witold Bobrowski. Podczas uroczystości odbyła się promocja publikacji *Edukacja kaszubska. Antologia tekstów* – Kazimierza Kosak-Główczewskiego, red. naukowa Adela Kożyczkowska, Maria Szczepska- Pustkowska. Uroczystość uświetnił występ Zespołu Dziecięcego „Spiéwné kwiótczi” pod kierunkiem pani Heleny Adamskiej.

Miejscem obrad drugiego dnia konferencji (18.06.2019 r.) była „Naja Szkoła” w Wejherowie. Sesje plenarną poprowadziły doc. PhDr. Irena Bogoczová CSc. oraz prof. dr hab. Alina Szczurek-Boruta, podczas której swoje referaty zaprezentowali:

- Prof. SGGW, dr hab. Krystyna M. Błeszyńska (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), *Tożsamość etniczna i narodowa a paradygmat narodu jako wspólnoty obywatelskiej. Wyzwania i zadania Edukacji Międzykulturowej i Regionalnej*
- Dr hab. Ewa Rodziewicz (Uniwersytet Gdański), *„Sztuka myślenia” jako zobowiązanie edukacji „pomiędzy –kulturowej”*

Sekcję pierwszą nt. *Rodzina – wychowanie – szkoła: tożsamość jako praktyka* poprowadziła prof. UŚ dr hab. Anna Szafrńska (Uniwersytet Śląski w Cieszynie), podczas której swoje referaty zaprezentowali:

- Dr Aleksandra Gancarz (Uniwersytet w Ostrawie), *Edukacja regionalna w zróżnicowanych kulturowo społecznościach szkolnych*
- Dr Joanna Cukras-Stelągowska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Tożsamość rodziny żydowskiej: tradycja i codzienność*
- Dr Gabriela Piechniczek-Ogierman (Uniwersytet Śląski w Cieszynie), *Poczucie tożsamości młodzieży i jego uwarunkowania w miejskim środowisku lokalnym – raport z badań*
- Mgr Anna Lewandowska (Uniwersytet Gdański), *Edukacja międzykulturowa g/Głuchych mieszkańców Kaszub*
- Mgr Tomasz Fopke (Uniwersytet Gdański), *Piosenka w edukacji Kaszubów*
- Mgr Aleksandra Markowska (Uniwersytet Gdański), *Język w rodzinach dwujęzycznych a kształtowanie się tożsamości*
- Mgr Katarzyna Kankowska-Filipiak (Prywatna Szkoła Podstawowa DEJA CSB), *Szkoły dwujęzyczne w kształtowaniu tożsamości młodych Kaszubów, na przykładzie Prywatnej Szkoły Podstawowej DEJA CSB i Szkoły Podstawowej na Głodnicy*
- Mgr Józef Belgrau (Uniwersytet Gdański), *Edukacja kaszubska – szanse i zagrożenia*

- Dr Anna Młynarczuk-Sokołowska (Uniwersytet w Białymstoku), *Dzieciństwo w kulturach bliskich i dalekich. Perspektywa cudzoziemców z różnych części świata*
3. Konferencja pt. „DOM JEST TAM GDZIE ZACZYNA SIĘ TWOJA HISTORIA” (29.06.2019 r.)

29 czerwca 2019 r. odbył się w Trzebiatkach k/Bytowa XX Zjazd Rodów Pomorza. W ramach tego wydarzenia miała miejsce także konferencja pt. „Dom jest tam gdzie zaczyna się Twoja historia”, której współorganizatorem było Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie. Konferencja wpisała się w cykl działań projektu unijnego pn. Dwory i Pałace Południowego Bałtyku (South Baltic Manors), którego Muzeum jest uczestnikiem. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach projektu Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020.

Motywy przewodnim konferencji było ukazanie poczucia wspólnoty czasu i miejsca w jaką wpisuje się rodzina. Sposobu identyfikacji jakim jest herb czy siedziba rodowa.

W konferencji udział wzięło 5 prelegentów.

- Konferencję otworzyło wystąpienie Benity Grzenkowicz-Ropela, starszej kustosz z Muzeum w Wejherowie, dotyczące założeń programowych międzynarodowego projektu South Baltic Manor. Zadaniem projektu jest zwiększenie potencjału terenów wiejskich, na których znajdują się dwory i pałace tak licznie występujące na obszarze południowego Bałtyku (Niemcy, Dania, Polska, Litwa, Szwecja) . Przedsięwzięcie ma przyczynić się do promocji turystycznej tego ciekawego kulturowo i krajobrazowo regionu Europy.
- Kolejnym wystąpieniem był referat pt. „Najdawniejsi posiadacze Trzebiatkowej ich herby” Przemysława Pragerta - wybitnego znawcy herbów szlachty kaszubskiej, autora monumentalnego 5-cio tomowego „Herbarza szlachty kaszubskiej”. Prelegent omówił zagadnienia heraldyczne czterech najważniejszych gałęzi rodu Trzebiatowskich: Zmuda, Jutrzenka, Malotka, Chamier. Autor wystąpienia dokonał analizy porównawczej poszczególnych herbów rodowych a, w niektórych przypadkach, złożonego procesu przeobrażeń motywów heraldycznych na przestrzeni XVI – XVIII w.
- Tematem trzeciego wystąpienia dra. Tomasza Rembalskiego reprezentującego Uniwersytet Gdański oraz Instytut Kaszubski w Gdańsku była geneza przekształcania się rycerstwa w szlachtę na Pomorzu. Autor wystąpienia omówił także strukturę stosunków społecznych i własnościowych. Nakreślił skomplikowany oraz wieloetapowy proces uwłaszczenia na Kaszubach, przekształcania się szlachty w gburstwo, wyjaśnił pojęcia „panka”, „lemana” ściśle związane z problematyką drobnej szlachty pomorskiej.
- Badaczem, który skupił się na historii miejsca gdzie odbywała się konferencja był dr Petrer vin Malotki, historyk z Niemiec, który od wielu lat uczestniczy w zjazdach organi-

zowanych przez Stowarzyszenie Dziedzictwa Pomorza im. Bogusława X. Autor przedstawił streszczenie swojej najnowszej, wydanej w języku polskim i niemieckim książki pt. „Dzieje wsi Trzebiatkowa”. Publikacja w panoramiczny sposób ukazuje osadę od średniowiecza do czasów powojennych. Badacz oprócz wątku związanego ze szlachecką proveniencją miejscowości omówił także kwestie związane z oświatą, zwrócił uwagę na przełomowy dla wsi moment jakim było uzyskanie połączenia kolejowego oraz wiele innych ciekawostek związanych z tym miejscem.

- Podsumowania dotychczasowych zjazdów dokonał wydawca i członek Stowarzyszenia Dziedzictwa Pomorza im. Bogusława X – Tomasz Żmuda-Trzebiatowski. Obchody XX zjazdu były dla autora okazją do retrospektywnej wędrówki w czasie, stąd wystąpienie miało formę prezentacji zdjęć dokumentujących historię zjazdów. Bez wątplenia najważniejszym sukcesem Stowarzyszenia była organizacja imprezy Europejskie Dni Pomorza z okazji 500-lecia Rodu Trzebiatowskich w Szczecinie w 2015 r, która była wydarzeniem o zasięgu ogólnopolskim.
- Konferencję zamykał referat Benity Grzenkowicz-Ropela omawiający dzieje rodu i rezydencji Kesselring w Wejherowie. Autorka omówiła skomplikowany proces przebudowy rezydencji, przedstawiła nielicznie zachowane w zbiorach muzeum pamiątki po rodzie, który miał swoje odgałęzienia rodzinne w Królewcu, na Litwie i Estonii – a więc jak najbardziej terytorialnie wpisywał się w obszar kulturowego dziedzictwa Południowego Bałtyku.

Merytorycznie poruszone podczas konferencji wątki zostaną wykorzystane w scenariuszu wystawy organizowanej w ramach projektu South Baltic Manors. Problematyka rodów zamieszkujących obszar Południowego Bałtyku jest jednym z wiodących wątków przygotowywanej ekspozycji.

4. Seminarium pt. „80 LAT PO ZBRODNI PIAŚNICKIEJ: PAMIĘĆ KULTUROWA I HISTORYCZNA. ROZWAŻANIA DUCHOWE A OBECNY STAN BADAŃ NAUKOWYCH I USTALEŃ ŚLED CZYCH.” (16.10.2019 r.)

Seminarium kulturalno – historyczne pt. „80 lat po Zbrodni Piaśnickiej: Rozważania duchowe a obecny stan badań naukowych i ustaleń śledczych.” skierowane do historyków, nauczycieli, przewodników turystycznych i pracowników muzealnych z woj pomorskiego odbyło się w dniu 16.10.2019 r. w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko – Pomorskiej w Wejherowie.

Prelegenci:

dr hab. Monika Tomkiewicz – pracownik naukowy Instytutu Pamięci Narodowej

ks. prałat Daniel Nowak – kustosz Sanktuarium Piaśnickiego

Wstęp: dr Tomasz Fopke – dyrektor Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko – Pomorskiej w Wejherowie

Moderator, pomysłodawca: Aleksandra Pitra-Kox – prezes Fundacji Sedlaka.

Seminarium przybliżyło zainteresowanym najnowszy stan badań naukowych i ustaleń śledczych dot. Zbrodni Piaśnickiej, poruszało zagadnienie nowopowstałego pojęcia „Zbrodnia Pomorska” oraz zakres prac polsko-niemieckiej kwerendy historycznej. Pracowano na dokumentach archiwalnych, zdjęciach i odkryciach ostatnich lat (m.in. akta procesowe Niemców zaangażowanych w Zbrodnię Piaśnicką, dokument dot. H. Lorenza – ówczesnego starosty wejherowskiego, materiały wydobyte z archiwów niemieckich (np. służby bezpieczeństwa), w tym listy proskrypcyjne z Wejherowa (6 stron) i Pucka (6 stron) oraz listy osób niepełnosprawnych (ponad 1000 nazwisk).

Dwa wykłady były zestawieniem naukowej wiedzy historycznej z refleksjami i rozważaniami duchowymi. Celem było ujednoczenie sposobu narracji w przekazywaniu wiedzy następnym pokoleniom i wypracowanie zgodnego modelu jej interpretacji.

Na spotkaniu obecna była pani Elżbieta Grot – kustosz Muzeum Stutthof – specjalistka w zakresie wiedzy o Piaśnicy. Głos zabrała również pani Aleksandra Baliszewska – Walicka (związana rodzinnie z historią Piaśnicy), która zaprezentowała na spotkaniu swoją wypowiedź malarską.

Uczestnicy – przedstawiciele instytucji edukacyjno – oświatowych otrzymali Teki Edukacyjne „Zbrodnia Pomorska 1939” i książki w języku polskim i niemieckim (wyd. Biuro Badań Historycznych, Instytut Pamięci Narodowej) jako uzupełniający materiał dydaktyczny.

Organizatorzy wydarzenia: Fundacja Sedlaka, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko – Pomorskiej w Wejherowie we współpracy ze Stowarzyszeniem „Rodzina Piaśnicka”, przy wsparciu Instytutu Pamięci Narodowej.

<http://www.piasnica-kulturamiejsc.pl/16-10-2019/>

5. Seminarium Kaszubskie pod hasłem „OFICYNY WYDAWNICZE KASZUB. DZIAŁALNOŚĆ I ZNACZENIE” (05.12.2019 r.)

W siedzibie Muzeum PiMK-P w Wejherowie w dniu 5 grudnia 2019 r. odbyło się Seminarium Kaszubskie, którego tematem były „Oficyny wydawnicze Kaszub. Działalność i znaczenie.”

W programie przewidziano sześć wystąpień, dotyczących wybranych wydawnictw mających w swoim dorobku publikacje kaszubskojęzyczne. Jak zaznaczył na wstępie prof. Daniel Kalinowski, kierownik merytoryczny seminarium, był to pierwszy krok w kierunku stworzenia monografii kaszubskich oficyn.

Spotkanie rozpoczęło się od przywitania gości przez dyrektora Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie Tomasza Fopkego, a następnie część referatową otworzył Andrzej Busler, który mówił o wydawnictwach Czec, Arkun i Kara Remusa, a przede wszystkim o działalności prowadzącego je Wojciecha Kiedrowskiego. Następnie prof. Daniel Kalinowski przedstawił efekty pracy wydawnictw Szos i Rost (autorem tekstu na ten temat był nieobecny podczas konferencji z przyczyn zdrowotnych br. Zbigniew Jankowski). Pierwszą część seminarium zakończyło wystąpienie Aleksandry Majkowskiej z Akademii Pomorskiej w Słupsku, która omówiła działalność wydawniczą „Kurieria Bytowskiego”.

Po krótkiej przerwie nadszedł czas na prezentację wydawnictwa Region. Opowiedziała o nim Beata Jankowska (AP w Słupsku), która oprócz referatu zaprezentowała też kilkadziesiąt okładek książek Regionu. Następnie prof. Kalinowski wygłosił wystąpienie zatytułowane: „Wydawcy literatury kaszubskiej. Szkice do panoramy”. Wśród wielu poruszonych przez niego

wątków była m.in. działalność wydawnicza Ignacego Danielewicza, samizdaty Franciszka Sędzickiego i wydawanie kaszubskich książek w internecie.

Jako ostatnia wystąpiła (łącznie z zebranymi za pośrednictwem skype'a) dr Karolina Kierlańczyk, która mówiła o działalności wydawniczej Hieronima Derdowskiego w USA.

Podczas dyskusji zamykającej seminarium wiele uwagi poświęcono m.in. jakości edytorskiej wydawanych w ostatnich latach książek kaszubskojęzycznych, rzetelności zawartych w nich informacji i korekcie (lub jej braku). Pojawiło się także wiele propozycji tematów, które należy jeszcze opracować, aby udało się w przyszłym roku wydać monografię poświęconą kaszubskim wydawnictwom.

Spotkania inne, w których uczestniczyli Pracownicy Muzeum:

W ramach działalności naukowej pracownicy Muzeum uczestniczyli w spotkaniach, konferencjach, sympozjach i szkoleniach przygotowanych przez inne instytucje m.in.:

- IV Konferencja koła naukowego „Zemia Rodnô” pt. „Trudne drogi niepodległości” (23.02.2019 r.)
 - Referat dyrektora MPiMK-P Tomasza Fopke pt. Kaszubska pieśń patriotyczna
- Konferencja naukowa i promocja książki pod red. D. Król pt. *Zespół osadniczy z epoki kamienia Rzucewo, Gmina Puck, stanowisko I*” (22.03.2019 – Gdańsk)
- Konferencja naukowa *Goci. Mity i rzeczywistość* (05.04.2019 r. – Sopot)
- *Zasady i sposoby prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księkowej dla projektów finansowanych ze środków UE* (10.04.2019 – Gdańsk)
- Szkolenie pt. „*SPECTRUM – podstawy dokumentacji muzealnej*” (18.04.2019 – Gdańsk)
- Konferencja naukowa *SACRO-POP "Wyrażanie świętości w kulturze masowej"* (23.05.2019 – Ustka)

Referaty pracowników MPiMK-P:

- Zuzanna Szwedek-Kwiecińska (AP/MPiMK-P w Wejherowie) / *Martyny Bundy sacrum (nie)kobiece w powieści „Nieczułość”*;
- Tomasz Fopke (MPiMK-P w Wejherowie/AM w Gdańsku) / *Między muzycznym „bòżim” a „kòzym” Kaszubskie sacrum w kulturze masowej*
- Roman Drzeżdżon / *Sacrum pogańskie w komiksie pomorskim*
- Szkolenie *Dokumentacja pracownicza po zmianach w 2019 r. – z uwzględnieniem przepisów dostosowujących Kodeks pracy do RODO* (23.05.2019 – Gdańsk)
- *Kultury Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot* (31.05.2019 – Gdańsk)
- Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia „Kaszubska Droga” (10.06.2019 – Luzino)
- Pożegnanie dyrektora Jerzego Stachurskiego (13.06.2019 - Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Czczewie)
 - Referat dyrektora MPiMK-P Tomasza Fopke pt. „Pieśniodziej z Czczewa. Próba analizy kaszubskojęzycznej twórczości muzyczno-literackiej Jerzego Stachurskiego”.
- Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia „Kaszuby Północne” (17.06.2019 – Sławutowo)
- Sesja Rady Języka Kaszubskiego. Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie (28.06.2019 – Wejherowo)

- Referaty dyrektora MPiMK-P Tomasza Fopke pt. „Pieśni dziecięce Jana Trepczyka” oraz pt. „Standaryzowana pisownia kaszubska we współczesnej muzyce”
- Konferencja z okazji wydania tłumaczeniu „Pięcioksięgu” na język kaszubski (04.11.2019 - Aula JP II w Gdańsku-Oliwie)
 - Referat dyrektora MPiMK-P Tomasza Fopke pt. Kaszubskie Stworzenie Świata na tle współczesnej twórczości sakralnej do tekstów w języku kaszubskim.

DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA

1. Muzeum prowadziło warsztaty edukacyjne, należały do nich:

- Malarstwo na szkle
- Czerpanie papieru
- Zdobienie kaszubskiego domu (np. zdobienie bombek, jajek, medalionów metodą decoupage)
- Quilling – kaszubskie wzory
- Kaszubskie wzornictwo użytkowe – zdobienie lnianych toreb, farbowanie koszulek
- Litografia – technika graficzna w praktyce

Przeprowadzono zajęcia warsztatowe dla **2 871** uczestników w **156** grupach (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne) oraz zajęcia i wykłady dla 349 osób (słuchaczy Uniwersytetu III Wieku, studentów etnofilologii UG i osób dorosłych osób). Lekcje muzealne przeprowadzono dla **1 235** osób (67 grupach) oraz lekcje i warsztaty wyjazdowe dla **429** osób (26 grup) na następujące tematy:

TEMATY LEKCJI MUZEALNYCH

/lekcje prowadzone są po polsku lub na życzenie po kaszubsku/

Historia

1. *Dzieje Grodu Wejhera*
2. *Ród Wejherów – przykład kariery w XVI-XVII w.*
3. *Jakub Wejher – fundator wejherowskiej kalwarii – rys historyczny*
4. *Zabytki Wejherowa: kościoły, kalwaria, Pałac von Keyserlingków*
5. *Wejherowo w XVII i XVIII w. – ogólna charakterystyka epok baroku i oświecenia*
6. *Wejherowo na starych fotografiach*
7. *Historia i zbiory Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie*
8. *Kaszëbskô historëjô – o dziejach Kaszub i Kaszubów*
9. *Święte miejsca na Kaszubach*
10. *Słynni Kaszubi – opowieści o znanych i nieznanym Kaszubach*

Historia drukarstwa

1. „*Od deski do deski*” – jak dawniej wydawano książki

Muzyka

1. *Warsztat gry na kaszubskich instrumentach obrzędowych (mręczk, diôbelsczé skrzëpce, réńczók...)*
2. *Kaszëbsczé nótë* – historia powstania, obce wersje, nauka śpiewu
3. *Naszé nótë* – układanie własnej wersji piosenki inspirowanej „Kaszëbsczima nótama”

Kaszubskie obrzędy, zwyczaje i sztuka ludowa

1. *Kaszubski rok obrzędowy*
2. *Zwyczaje świąteczne na Kaszubach (do wyboru: Gòdë, Jastrã, Sobótci, Òzniwinë, Zãdzészny dzéń)*
3. *Nietypowe obrzędy i zwyczaje kaszubskie, np. Pùstô Noc, Bùtnowi, Strëch z Babã, Kłaniające się obrazy...*
4. *Chto wierzi w gùsła...* – przesady i zabobony Kaszubów
5. *Sztuka ludowa Kaszub* – ginące umiejętności (może być połączona z warsztatami)

Literatura kaszubska

1. *Historia literatury kaszubskiej w zarysie*
2. *Opowieści o wybranych pisarzach kaszubskich i ich dziełach (do wyboru m.in.: F. Ceynowa, H. Derdowski, A. Majkowszczi, A. Labuda, J. Drzeżdżon)*
3. *Co nas straszy?* – opowieść o kaszubskich demonach, czarownicach oraz postaciach z bajek i legend
4. *Co drukowano w kaszubskich gazetach?* – opowieść o kaszubskim czasopiśmiennictwie

Kaszëbsczé ùczbë*

1. *Tobaka i rogarstwò* – tabaczne zwyczaje, rogarstwo kaszubskie
2. *Sznëkrowanié za kaszëbsczim słowã...* – o kaszubskich słowach i słownikach
3. *Fifë, wice, szpòrtë, szpòsë* – humor i satyra Kaszubów
4. *Jakùż jò sã zwiã?* – o znaczeniu i pochodzeniu imion i nazwisk
5. *Wòda w kaszëbsczim kùlturze* – zwyczaje i obrzędy związane z wodą, geografia Kaszub, demony wodne
6. *Spòdlowò wiédza ò kaszëbiznie* – ogólnie o kaszubszczyźnie, języku literackim, pisowni, literaturze
7. *Kaszëbskò juwernota* – o tożsamości Kaszubów
8. *Kaszëbsczé symbòle* – herb, flaga, hymny, święta, najważniejsze postaci
9. *Germańskò gòdka na Kaszëbach* – o germanizmach w języku kaszubskim i kaszubizmach w językach germańskich (lekcja ciekawa również dla uczących się języka niemieckiego!)

*Lekcje prowadzone mogą być po kaszubsku lub po polsku z elementami języka kaszubskiego.

2. W dniach 21-25.01.2019 r. w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie odbywały się zajęcia w ramach współpracy przy realizacji programu edukacyjnego „Małe Miasto Wejherowo 2019” organizowanego przez Fundację „Dom mojego Brata”. Przez 5 dni dzieci miały możliwość wcielenia się w role dorosłych: pracowały, zarabia, osz-

czędzały i wydawały pieniądze. Poprzez zabawę i działanie poznawały wartość pieniądza, uczyły się zarządzania własnym budżetem, a także tego, jak funkcjonuje gospodarka.

Dzieci – mieszkańcy „Małego Miasta” uczestniczyły w warsztatach edukacyjnych organizowanych przez lokalnych przedsiębiorców. Na specjalnie przygotowanych stanowiskach, pod okiem doświadczonych fachowców-nauczycieli, uczyły się różnych zawodów i ich tajników. Za wykonaną pracę otrzymywały wynagrodzenie wypłacane w Walucie Małego Miasta. Swoją wypłatę mogły pomnożyć na lokacie w Banku lub wydać w Sklepie Marzeń.

W „Małym Mieście” działał również Małomiasteczkowy Urząd Skarbowy. Dzieci codziennie odprowadzały do niego podatki, które – tak samo jak w dorosłym świecie - przyczyniały się do zmiany publicznej przestrzeni miasta, w którym gości „Małe Miasto”. Zebrane podatki przeznaczone będą na wybrany w drodze głosowania projekt zaproponowany przez Urząd Miejski w Wejherowie, dotyczących doposażenia wejherowskich placów zabaw. Zwycięski projekt zostanie zrealizowany przez Fundację „Dom mojego Brata” w ramach projektu „Małe Miasto Wejherowo 2019”. W programie wzięło udział 129 dzieci w wieku od 8 do 12 lat oraz 70 wolontariuszy.

3. W ramach działalności edukacyjnej w dniach 11-15 oraz 18-24 luty zorganizowano ferie zimowe 2019 pod hasłem „Od leniwca do geparda”. Podczas zajęć dzieci uczyły się techniki malowania na tkaninach, podobrazjach. Uczyły się również techniki lepienia. Uczestniczyły w warsztatach teatralnych oraz warsztatach fotograficznych. Tworzyły również własne komiksy i uczyły się techniki rysowania pod okiem pana Tomasza Meringa. Podczas zajęć odbył się także turniej gier planszowych. W zajęciach wzięło udział 39 dzieci w wieku od 7 do 11 lat.
4. Kontynuując wieloletnią współpracę z wejherowskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku MPiMK-P zorganizowało w swojej siedzibie wykłady dla słuchaczy. W dniu 04.01.2019 r. wykład pt. *Kaszubi w II Rzeczypospolitej* wygłosił pracownik Działu Rękopisów i Starodruków muzeum dr Michał Hinc. W dniach 01.03.2019 r. oraz 24.05.2019 r. wykład dla słuchaczy na temat „Wejherowo. Układ przestrzenny i zmiany urbanistyczne od XVII – XX w.,” w formie prezentacji multimedialnej z omówieniem, wygłosił pracownik Działu Fotografii i Dokumentów Życia Społecznego kustosz Maciej Kurpiewski. Dnia 05.04.2019 r. asystent muzealny Iwona Stenka wygłosiła wykład nt. „Najstarsze zabytki piśmiennictwa kaszubskiego” zaś 07.06.2019 r. wykład pt. „Dziedzictwo niematerialne wizyty Jana Pawła II w 1999 r. na Kaszubach” wygłosił dyrektor muzeum Tomasz Fopke. W dniu 25.10.2019 r. kustosz Maciej Kurpiewski wygłosił wykład na temat: „Obóz Pracy dla Niemców w Wejherowie w 1945 r.” 29.11.2019 r. wykład na temat: „Historia rodu Keyserlingk ostatnich właścicieli pałacu w Wejherowie” wygłosiła Starszy kustosz Benita Grzenkowicz-Ropela. W wykładach uczestniczyło w sumie 290 osób.
5. 1 marca 2019 r. w siedzibie MPiMK-P zorganizowano punkt XIX Zimowego Fabularyzowanego Rajdu Nocnego „Krucjata dzieci 1212” organizowanego przez Stowarzyszenie Miłośników Turystyki „WŁÓCZYKI” w Rumi. We wnętrzach muzeum młodzież biorąca udział w Rajdzie uczestniczyła w spotkaniu z legatem papieskim i uroczyście zakończyła swoją nocną przygodę. W wydarzeniu wzięło udział 150 osób w 12 grupach.

6. W dniach 01-12 lipca 2019 roku w ramach Wakacji w Muzeum w siedzibie MPiMK-P odbywały się zajęcia warsztatowe dla dzieci w wieku 7-11 lat pod hasłem : Jak to w pałacu. W ramach warsztatów dzieci m.in.:
 - tworzyły herby własnej rodziny oraz poznawały zasady heraldyki
 - poznawały historię Pałacu Keyserlingów
 - tworzyły pocztówki oraz własną biżuterię
 - poznawały zasady zachowania się przy stole
 - zdobiły ceramikę
 - poznawały tańce ludowe oraz dworskie a także gry i zabawy arystokracji.
7. Dzięki współpracy Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej z Miejską Biblioteką Publiczną im. A. Majkowskiego w Wejherowie na tarasie Muzeum w dniach od 19 lipca do 30 sierpnia 2019 r. działał plenerowy punkt biblioteczny. W ofercie znalazły się zarówno książki do wypożyczenia, jak i do czytania na ławkach w pałacowym parku oraz prasa. Ponadto w ramach cyklu „Letnia Biblioteka w Pałacu” odbyły się happeningi literackie pod hasłem "Chodliwa poczytalnia" których celem była promocja literatury zarówno polskiej jak i kaszubskiej. W akcji internetowej wzięło udział 550 osób.
8. Tegorocznym hasłem Europejskich Dni Dziedzictwa było: „Polski splot. Jak w kulturę kraju wplata się kultura regionu”. W dniu 14 września 2019 roku w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej zorganizowano prelekcję nt. haftu kaszubskiego i innych rzemiosł związanych ze sztuką ludową i wykorzystaniu jej w praktyce, wygłoszoną przez Elżbietę Ball- Szymroszczyk a także warsztaty ceramiczne, projektowe oraz hafciarskie. Na stoiskach w pałacowym parku można było zakupić publikacje regionalne czy tabakiery oraz skorzystać z oferty Galerii Neubauer. Uczestnicy EDD (ok. 80 osób) oprócz udziału w poszczególnych wydarzeniach mieli możliwość bezpłatnego zwiedzenia aktualnych wystaw muzealnych.
9. W ramach współpracy MPiMK-P z Uniwersytetem Gdańskim, w muzeum prowadzono wykłady dla studentów Etnofilologii kaszubskiej z Uniwersytetu Gdańskiego. W czerwcu 2019 r. Muzeum wspólnie ze studentami II roku zrealizowało projekt pn. „ZÔPÒWIESCË ùceszne słèchòwiszcze na zaliczenie”. Scenariusz słuchowiska w języku kaszubskim napisali studenci Etnofilologii kaszubskiej pod kierunkiem pracownika Muzeum Romana Drzeżdżona. Tekst piosenki napisał Tomasz Fopke, muzykę skomponował Tadeusz Korthals. Słuchowisko dostępne online: <https://www.youtube.com/watch?v=HOrXswxEq1Y>

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA I POPULARYZATORSKA.

Artykuły w innych publikacjach:

1. Roman Drzeżdżon:

- „Krëjamnô Welewetka... Dżel 1. Jak cã pisać? – artykuł – „Pomerania” nr 2 (528) luty 2019, str. 36-37;

- „Krëjamnô Welewetka... Dżel 2. Skądkaż jes? – artykuł – „Pomerania” nr 3 (529) marzec 2019, str. 26.

2. Tomasz Fopke:

- „Jinglanié bellsama. Gòdowé spiéwë pò janielskù – pò naszemu.” – artykuł – „Pomerania” nr 1 (527) styczeń 2019, s. 46-48;
- „Mój tusk. Nowô plata dlô dzecy” – artykuł – „Pomerania” nr 2 (528) luty 2019, str. 46-47;
- „Jezë, staw szopã” – artykuł – „Pomerania” nr 3 (529) marzec 2019, str. 44-46;
- „Wejrowò – dëchòwò stolëca Kaszëb” – artykuł – „Pomerania” nr 4 (530) kwiecień 2019, str. 42-43;
- „Matczy serce. Kaszëbsczë *Sabat Mater*– artykuł – „Pomerania” nr 5 (531) maj 2019, str. 48-50;
- „Pòde drogą z Jerzim Stachùrszczim. Wanoga z méstrã (dzel1)”– artykuł – „Pomerania” nr 6 (532) czerwiec 2019, str. 50-51;
- „Pòde drogą z Jerzim Stachùrszczim. Wanoga z méstrã (dzel2)”– artykuł – „Pomerania” nr 7 (533) lipiec 2019, str. 52-55;
- „Redota nëkò do robòtë” z mùzykã dr. hab. Sławòmira Bronkã rozpòwiôdò Tómk Fópka, - Pomerania nr 10 (535) październik 2019, s. 41-42;
- „Pòtrzebùjã sã wëgadac” z raperã ze Szotlandë Dawidã Złim rozpòwiôdò Tómk Fópka. - Pomerania nr 11 (536) listopad 2019, s. 42-44;
- „Czemù kaszëbskò kòza nie chce do pòlsczi chałupë?” ò kaszëbsczi mùzyce z Joannã Gostkowską- Białek, rozpòwiôdò Tómk Fópka, - Pomerania nr 12 (537), grudzień 2019, s. 46-48;
- Tomasz Fopke. Pieśniodziej z Czczewa. Próba analizy kaszubskojęzycznej twórczości muzyczno-literackiej Jerzego Stachurskiego. W: „Portret ze słów i dźwięków. Jerzy Stachurski – kompozytor, poeta, pedagog, społecznik”, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Czczewie 2019, s. 38-40;
- Lucyna Adamczyk, Tomasz Fopke, Anna Gliszczyńska, Anna Jankowska (red), Kaszubski Festiwal Polskich i Światowych Przebojów w Lipnicy (2010-2018). Wydano na X edycję, Lipnica -Wejherowo 2019.

3. Benita Grzenkowicz-Ropela:

- Teka haftu kaszubskiego inspirowana szkołą żukowską, opracowanie biogramów hafciarek: Wandy Dzierzgowskiej, Małgorzaty Gruby, Marii Płotki, Bernadety Reglińskiej, maj 2019.

4. Michał Hinc:

- Przygotowanie artykułu pt. *W walce o odniemczenie Pomorza. Reforma rolna i polityka osadnicza na Kaszubach po II wojnie światowej* na konferencję *Wieś na ziemiach zachodnich i północnych. Ciągłość czy zmiana* (15-17 maja 2019 r. w Centrum Historii Zajezdnia we Wrocławiu pod patronatem Sieci Ziem Zachodnich i Północnych). Przewidywany termin wydania publikacji pokonferencyjnej – początek 2020 r.).

5. Janina Kurowska:

- J. Kurowska, G. Wirkus artykuł pt. *Ks. Władysław Szulist a Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie*, który będzie opublikowany w wydawnictwie jubileuszowym poświęconym ks. Władysławowi Szulistowi, pod redakcją prof. J. Borzyszkowskiego.

- Anne M. Gurnack, Aleksandra Kurowska-Susdorf, Janina Kurowska *THE SAGA OF THE JONES ISLAND KASZUBE FISHERMEN RETURNS HOME TO POLAND IN 2017* w *Polish American Studies* , 2019

6. Dariusz Majkowski:

- „Deklaracje a rzeczywistość – głębia wiary w Boga w powieściach Stanisława Jankego. ” – artykuł - *Język-Szkoła-Religia*", nr 3/XIII, s. 64-75;
- Wstąp. [w:] L. Modzelewskô, Miłota ùkrziżowónô. Rozmiszlania nad Krziżewą Drogą Jezësa, Wejrowò 2019, s. 5-8.
- „Parlãczy kaszëbskò-pòmòrską spòlëznã...” – artykuł - „Pomerania” nr 1 (527), styczeń 2019, str. 4-5;
- „Spiéwta panu kaszëbską piesniã” – artykuł - „Pomerania” nr 5 (531), maj 2019, str. 51;
- „Kaszubskie wady i zalety. [w:] Trzebiatowscy, cz. XVIII, red. Rada Rodziny Trzebiatowskich”, s. 182-184,
- *Gòdnik`70 i 80. lata w repòrtażach i pòwiescach Stanisława Janczi*, - „Wielkie Pomorze. Wojna i pokój”, red. D. Kalinowski, s. 245-258;
- „Swiãto kaszëbsczégò ùtwòrstwa” – artykuł - „Pomerania” nr 10 (535), październik 2019, s. 6.
- „Wëprzëdniénie dlô mésterczi òpòwiòdaniów”- artykuł - „Pomerania” nr 11 (536), listopad 2019, s. 3.
- „Rëbë, grzëbë i cëszo” – artykuł - „Pomerania” nr 11 (536), listopad 2019, s. 12-13.
- „Serce Stòrëgò Testamentu bije téz pò kaszëbskù” – artykuł - „Pomerania” nr 12 (537), grudzień 2019, s. 12-13.

7. Piotr Schmandt:

- „Kalendarze czasów i kultur. Wybrane zbiory muzealnej kolekcji z Wejherowa” – artykuł - „Pomerania” 1 (527) styczeń 2019, s. 23-27;
- „Michał Mostnik. Dzieło piśmiennicze smołdzińskiego pastora” – artykuł - „Pomerania” 2 (528) luty 2019, s. 19-23;
- „*Pielgrzymia*” *wyimki z lat przelomu* – artykuł - „Pomerania” nr 4 (530) kwiecień, s. 13-17;
- „Cygara i cygarillosoy... Wejherowska fabryka Pokory” – artykuł - „Pomerania” nr 5 (531) maj, s. 20-25;
- *Pomorskie Kresy w przedwojennej „Zrzeszë Kaszëbsczë”*, cz. 1 – artykuł - „Pomerania” nr 6 (532) czerwiec, s. 13-16;
- „Kaszubskie muzea” (s. 90-93), w: Jan Mordawski, „Geografia Kaszub”
- *Pomorskie Kresy w przedwojennej „Zrzeszë Kaszëbsczë”*, cz. 2, - artykuł - „Pomerania” nr 7-8 (533), lipiec – sierpień, s. 13-15
- „Evviva l’arte! Aleksandra Baliszewska-Walicka” – artykuł - „Pomerania” nr 9 (534), wrzesień, s. 6-9.

Wydawnictwa z logo Muzeum (16):

1. Piotr Schmandt, Tomasz Mering (rys.), *O Muzeum w Wejherowie snuta komiksem opowieść*
2. Piotr Schmandt, *Zdarzyło się na Kaszubach. Z muzealnej prasy*
3. *Literatura a polityka*, red. Grażyna Polak- Grydziuszko, wydana z Akademią Pomorską w Słupsku

4. Płyta zespołu „Kaszubki” z Chwaszczyna *Nasz swiata dzél*, wydana wspólnie z SOLITON-em
5. Anna Łajming, *Kindheit Erinnerungen Teil 1*, wydana z Instytutem Kaszubskim (2018)
6. Ludmiła Mòdzelews্কò, *Milota ùkrzizowónò. Rozmizslania nad krzizewą drogą Jezësa* (2019)
7. Aleksandra Kurowska- Susdorf, *Oswoić śmierć. Edukacyjny potencjał kaszubskich rytuałów pogrzebowych* (2019), wydana z PWN
8. *Kaszubski Festiwal Polskich i Światowych Przebojów w Lipnicy (2010-2018)*, oprac. T.Fopke, wydana z Zespołem Szkół w Lipnicy (2019)
9. *Rëbòce òd Wioldżégò Mòrza. Pieśni kaszubskie o morzu na chóry jednorodne i mieszane w opracowaniu Marka Rocławskiego*, (2019)
10. Piotr Schmandt, *Zòrna słowa. Pielgrzymka Jana Pawła II w dwadzieścia lat później* (2019)
11. Wanda Dzierzgowska, Małgorzata Gruba, Maria Płotka, Bernadeta Reglinska, *Teka haftu kaszubskiego inspirowana szkołą żukowską*, wydana wraz z Ośrodkiem Kultury i Sportu w Żukowie oraz Gminą Żukowo, koedycja wydawnictwo Region
12. Kazimierz Kossak-Główczewski, *Edukacja kaszubska. Antologia tekstów*, red. naukowa Adela Kożyczkowska, Maria Szczepska-Pustkowska, wydane wraz z wydawnictwem Region (2019)
13. Płyta *Kaszëbë according to Cezary Paciorek*
14. Płyta z serii Gòdcki kaszëbsczich gòdòszów zatytułowana *Jachtë z plestą... gòdcki Józefa Roszmana*
15. *Wejherowski Rocznik Kulturalny V*
16. *Pieśni kaszubskie w opracowaniu Marzeny Graczyk na 3-głosowy chór mieszany*, red. i korekta: A. Janus, T. Fopke, R. Drzeżdżon (2019)

KONKURSY

Konkursy organizowane przez MPiMK-P (7):

1. VI Ogólnopolski Konkurs Kompozytorski na choralny utwór Pasyjny do tekstu w języku kaszubskim

Dnia 6 kwietnia 2019 r. w kościele p.w. św. Wojciecha w Kielnie podczas uroczystej gali finałowej Pomorskiego Festiwalu Pieśni Wielkopostnej wręczono nagrody laureatom VI Ogólnopolskiego Konkursu Kompozytorskiego na choralny utwór pasyjny do tekstu w języku kaszubskim

Jury w składzie: prof. zw. dr hab. Marek Rocławski (przewodniczący), dr hab. Witosława Frankowska oraz dr Tadeusz Formela oceniało prace napisane do tekstu Ewangelii św. Łukasza (Łk 23, 33) *Czej przëszlë na môl zwóny „Czaszką”, ùkrzizowelë tam Jegò, a pò prawi i lewi Jegò stronie zleczińców*, który wybrał O. prof. dr hab. Adam Sikora OFM. Do tegorocznej edycji konkursu zgłoszono 13 kompozycji na chóry mieszane i jednorodne.

Laureatami konkursu zostali:

Mariusz Kozieł – I miejsce i nagroda 2000 zł,
Marcin Molski – II miejsce i nagroda 1500 zł,
Jakub Kaczmarek – III miejsce i nagroda 1000 zł,
wyróżnienie i nagrodę w wysokości 500 zł otrzymał Szczepan Magier

Nagrody wręczyli: Starosta Wejherowski dr Gabriela Lisius, Dyrektor Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie Tomasz Fopke oraz przewodniczący Jury prof. zw. dr hab. Marek Ročławski.

Dotychczasowy plon sześciu edycji konkursu to 53 prace kompozytorskie, które zasilają bazę repertuarową chórów biorących udział w konkursach i festiwalach chóralnych, m.in. w Pomorskim Festiwalu Pieśni Wielkopostnej w Kielnie czy Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego w Rumi.

VI Ogólnopolski Konkurs Kompozytorski na chórny utwór pasyjny do tekstu w języku kaszubskim został dofinansowany przez Powiat Wejherowski oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

2. Konkurs „Nasza Niepodległa”

W czerwcu 2019 odbył się Konkurs „Nasza Niepodległa” zorganizowany we współpracy z Wejherowską Wspólnotą Pokoleń – Muzeum Solidarności, który miał na celu szerokie włączenie mieszkańców powiatu wejherowskiego w świętowanie odzyskania przez Polskę niepodległości i wolności, popularyzował wiedzę na temat ważnych wydarzeń i znanych mieszkańców powiatu wejherowskiego, którzy przyczynili się do odzyskania wolności, rozwijał kreatywność oraz kształtował umiejętności współzawodnictwa.

Konkurs odbywał się w czterech kategoriach: poezja, opowiadanie, wywiad, plastyka (malarstwo, grafika, rzeźba).

W konkursie wzięło udział 70 osób, z czego jury nagrodiło 19 prac.

Uroczysta gala finałowa wraz z wręczeniem nagród laureatom odbyła się 4 czerwca 2019.

3. XX Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Jana Drzeżdżona

Już po raz 20. Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie zaprosiło piszących w języku kaszubskim do wzięcia udziału w Ogólnopolskim Konkursie Literackim im. Jana Drzeżdżona. Uczestnicy mieli do wyboru trzy kategorie: *utwór poetycki, opowiadanie lub esej* bądź *utwór sceniczny*.

Prace oceniało trzyosobowe jury w składzie: dr Dariusz Majkowski, Bogumiła Cirocka oraz Karolina Keler. Dnia 27 września br. w siedzibie Muzeum ogłoszono wyniki Konkursu i wręczono nagrody pieniężne. Laureatami w kategorii *utwór poetycki w języku kaszubskim* zostali: Hanna Makurat - I miejsce, Adela Kuik-Kalinowska i Mirela Fiedorowicz - III miejsce, Stanisław Frymark - wyróżnienie. W kategorii *opowiadanie lub esej w języku kaszubskim*: Krystyna Lewna - I miejsce, Stanisław Janke - II miejsce oraz Elżbieta Bugajna - wyróżnienie. W kategorii *utwór sceniczny w języku kaszubskim*: Adam Hebel - III miejsce, Jolanta Puchalska - wyróżnienie.

Po wręczeniu nagród, głos zabrała przedstawicielka Rodziny Patrona Konkursu, Urszula Drzeżdżon, wdowa po śp. Janie, która oświadczyła, że decyzją Rodziny spuścizna po pisarzu trafi do wejherowskiego muzeum, organizatora konkursu.

Spotkanie uświetniły występy: Weroniki Korthals-Tartas i Artura Sychowskiego oraz dzieci ze szkół im. Jana Drzeżdżona - Szkoły Podstawowej nr 5 w Redzie i Szkoły Podstawowej w Lubocinie. Galę poprowadził red. Piotr Lessnau. Sekretarzem Konkursu była Beata Humeńnik-Czech.

Projekt "XX Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Jana Drzeżdżona" został dofinansowany ze środków dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz środków Powiatu Wejherowskiego.

4. „II Ogólnopolski Konkurs Kompozytorski im. Renaty Gleinert na piosenkę (pieśń) w języku kaszubskim”

Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie drugi raz zaprosiło kompozytorów do wzięcia udziału w Ogólnopolskim Konkursie Kompozytorskim im. Renaty Gleinert na piosenkę (pieśń) w języku kaszubskim. Twórcy mieli możliwość wyboru tekstów spośród tych, które zostały nagrodzone w II Ogólnopolskim Konkursie Literackim im. Jana Trepczyka, rok temu. Ich autorami byli: Mirela Fiedorowicz, Kazimierz Jastrzębski, Adela Kuik-Kalinowska oraz Aleksandra Majkowska.

Prace oceniało trzyosobowe jury w składzie: Dorota Muża-Szlas - przewodnicząca, Henryk Waldemar Czaja i Tomasz Fopke. 27 września br. w siedzibie Muzeum ogłoszono wyniki Konkursu i wręczono nagrody pieniężne. Laureatami zostali: Szymon Kamiński - I miejsce (*Mieszadź* do słów Mireli Fiedorowicz), Mariusz Kozieł - II miejsce (*Mój dzień* do słów Kazimierza Jastrzębskiego) oraz Joanna Widera – III miejsce (*Mieszadź* do słów M. Fiedorowicz)

Zwycięski utwór zabrzmiał w wykonaniu Weroniki Korthals-Tartas i Artura Sychowskiego. Galę poprowadził red. Piotr Lessnau.

5. I Ogólnopolski Konkurs Poezji Patriotycznej „O miecz Jakuba Wejhera”

Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie zaprosiło poetów z całej Polski do wzięcia udziału w Ogólnopolskim Konkursie Poezji Patriotycznej „o miecz Jakuba Wejhera” zainspirowanym 100-leciem odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Prace oceniało trzyosobowe jury w składzie: Tadeusz Buraczewski - przewodniczący, Małgorzata Borzeszkowska oraz Tomasz Fopke. Dnia 9 listopada br. W siedzibie Muzeum ogłoszono wyniki Konkursu i wręczono nagrody. Laureatami Konkursu zostali: Krzysztof Martwicki – I miejsce, Anna Piliszewska – II miejsce, Katarzyna Justyna Zychla i Hanna Makurat – Snuzik – ex aequo III miejsce oraz Tadeusz Charmuszko – nagroda specjalna za małą formę literacką.

Spotkanie uświetnił recital ballad patriotycznych Lecha Makowieckiego.

Galę poprowadził Tadeusz Buraczewski.

Wszystkie nagrodzone prace ukazały się w tomiku poetyckim wydanym przez wejherowskie Muzeum.

I Ogólnopolski Konkurs Poezji Patriotycznej „o miecz Jakuba Wejhera” odbył się dzięki wsparciu finansowemu Fundacji Energa oraz Samorządu Powiatu Wejherowskiego.

6. Finał konkursu Méster Bělnégò Czětaniô

Reprezentanci całych Kaszub przyjechali 13 grudnia do naszego Muzeum, aby czytać po kaszubsku. Z ok. tysiąca uczestników, którzy brali udział w szkolnych, gminnych i wreszcie powiatowych eliminacjach konkursu Méster Bělnégò Czětaniô, prawo do występu w wielkim finale uzyskało 114, a ostatecznie podczas fiału zaprezentowało się 103.

Finałiści rywalizowali w pięciu kategoriach wiekowych. Oceniały ich dwie komisje. Młodszych wysłuchali: przewodnicząca Rady Języka Kaszubskiego Danuta Pioch i dwoje przedstawicieli Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej: dyrektor tej placówki Tomasz Fopke oraz Agata Grenwald z Działu Literatury. Starszych oceniali: nauczycielka języka kaszubskiego i inicjatorka Kaszubskiego Dyktanda Wanda Lew-Kiedrowska, Roman Drzeżdżon z MPiMKP oraz dziennikarz i aktor Adam Hebel.

Konkurs otworzył gospodarz – Tomasz Fopke, który przywitał wszystkich gości i zaprosił do rywalizacji. Następnie rozpoczęło się wielkie czytanie.

Uczniowie klas I-III (było ich 29) czytali fragmenty z książki Alojzego Nagla *Bôjczy i bôjeczzi*. Pierwsze miejsce zdobył Jarosław Bisewski (SP w Jastrzębiej Górze, powiat pucki), druga była Witosława Dziemińska (ZS w Skorzewie, powiat kościerski), a trzecia Maria Struck (SP w Jastrzębiej Górze). Wyróżnienia otrzymali: Bartosz Bisewski (SP w Jastrzębiej Górze) i Amelia Steinke (SP w Reskowie, powiat kartuski).

Uczniowie kl. IV-VI musieli się zmierzyć z bardzo trudnym tekstem – fragmentami powieści Aleksandra Majkowskiego *Žěcé i przigòdë Remùsa*. Najlepiej (z grona 23 uczestników) poradziła z nim sobie Aniela Makurat ze SP nr 4 w Kościerzynie, drugie miejsce zajął Nikodem Bładowski (SP w Łebnie, powiat wejherowski), trzecie Gabriela Kędzia (SP w Swarzewie, powiat pucki), a wyróżnieni zostali: Joanna Majkowska (SP Zgromadzenia Zmartwychwstania Pańskiego w Wejherowie), Julia Plichta (SP w Goręczynie, powiat kartuski), Michał Moga (SP w Swornegaciach, powiat chojnicki), Julia Chocha (SP w Kornem, powiat kościerski) i Izabela Kossak-Główczewska (SP w Brzeźnie Szlacheckim, powiat bytowski).

Na młodzież z klas VII-VIII (26 uczestników) czekały fragmenty z *Lesôcczich pòwiôstków* Bolesława Borka. Najlepiej z ich przeczytaniem dali sobie radę: Wiktoria Daleka (ZKiW w Kamienicy Szlacheckiej, powiat kartuski), Julia Dzięgelewska (SP w Bolszewie, powiat wejherowski) i – ex aequo 3. miejsce – Aleksandra Klejsa (Ośrodek Kaszubskiej Edukacji na Głodnicy, powiat wejherowski) oraz Lidia Boszke (SP w Swarzewie, powiat pucki). Wyróżnienie w tej kategorii przyznano Milenie Świątek Brzezińskiej (SP w Brzeźnie Szlacheckim).

Uczniowie szkół ponadpodstawowych mierzyli się z felietonami Gùczowégò Macka. Z grona 13 uczestników najlepsza okazała się Nikola Bronk (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych – Technikum w Sierakowicach, powiat kartuski), druga była Marta Kujach (I LO w Kościerzynie), a trzecia Honorata Polaszek (PZS nr 3 w Wejherowie). Wyróżnione zostały: Wiktoria Furman (SP w Borzestowie, powiat kartuski) i Anna Frankowska (I LO w Kartuzach).

Najwięcej nagród jurorzy przyznali w kategorii osób dorosłych, których przyjechało w tym roku 12 z różnych części Kaszub: z powiatu kartuskiego, wejherowskiego, słupskiego i gdańskiego. Po raz pierwszy pojawili się też w tej kategorii przedstawiciele Gdyni. Po długich naradach jury postanowiło przyznać pierwsze miejsce (nagroda 500 zł) Iwonie Makurat z Kościerzyny, która obroniła tytuł mistrzowski z ubiegłego roku. Kolejne miejsce (nagroda 300 zł) zajęła Elżbieta Bugajna z Ramlejew w powiecie kartuskim, a trzecie (200 zł) Anna Gliszczyńska z Lipnicy (powiat bytowski), która była zwyciężczynią naszego konkursu w 2017 r.

Nagrody w tegorocznej edycji konkursu ufundowali: MPiMKP w Wejherowie, Wydawnictwo Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, Wydawnictwo Majkòwsczi, Genowefa Słowi, Tomasz Fopke, ks. Marian Miotk, ZKP oddział Gdynia, Kaszubskie Forum Kultury w Gdyni oraz Starostwo Powiatowe w Wejherowie.

Konkursy, festiwale współorganizowane przez MPiMK-P:

- *XIV Pomorski Konkurs Kaszubskiej Pieśni Bożonarodzeniowej* – Szemud
- *Pomorski Festiwal Pieśni Wielkopostnej* – Kielno
- *IV Festiwal Piosenki Romantycznej w Pierwoszynie*
- *XXXII Konkurs Wiedzy o Pomorzu*. Uniwersytet Gdański
- *XXXVI Wojewódzki Konkurs Recytatorski Poezji Polskiej i Śpiewanej*
- *Konkurs Recytatorski Literatury Kaszubskiej „Rodnô Mòwa”*
- *XII Kaszubski Festiwal Polskich i Światowych Przebojów w Lipnicy*

Udział pracowników muzeum w jury innych konkursów:

- *Gminny Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy* – Bolszewo
- *Konkurs Piosenki Miłosnej* - Rumia
- *Kaszëbsczé Spiéwë* – Luzino
- *Konkurs plastyczny o Mikołaju Koperniku Szkoły Podstawowej im. M. Kopernika* – Bolszewo
- *Konkurs Recytatorski Literatury Kaszubskiej „Rodnô Mòwa”* (eliminacje)
- *XXIV Wojewódzki Konkurs "Haft kaszubski-Linia 2019"*
- *XIII Powiatowo - Miejski Konkurs Haftu Kaszubskiego* – Wejherowo
- *Konkurs Cassubia Visuales* w Fabryce Kultury w Redzie
- *konkurs historyczny Dzieje Gminy Wejherowo w latach 1934-2019. 85 rocznica powstania Gminy Wejherowo*
- *III Wojewódzka Olimpiada wiedzy o Kaszubach i Pomorzy* – Rumia

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA INSTYTUCJI

1. Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”

Dnia 8 lutego 2019 roku w siedzibie Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie odbyła się uroczysta gala podsumowująca rok obchodów 50-lecia istnienia instytucji. Uroczystość rozpoczęła się koncertem pieśni kaszubskich i regionalnych w wykonaniu solistów Marii Malinowskiej (sopran) oraz Wojciecha Winnickiego (tenor), którym przy fortepianie towarzyszyła dr hab. Witosława Frankowska.

Po części artystycznej głos zabrał Jarosław Sellin, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który podkreślił niezwykle ważną rolę wejherowskiego Muzeum w krzewieniu kultury Kaszub. Szczególnym momentem wystąpienia było wręczenie odznaczeń nadawanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie otrzymało Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, przyznawany osobie lub instytucji wyróżniającej się w dziedzinie twórczości artystycznej, działalności kulturalnej lub ochronie kultury i dziedzictwa narodowego.

Odnaczeniami „Zasłużony dla Kultury Polskiej” wyróżnione zostały wieloletnie pracownice Muzeum – Joanna Cichocka, Janina Kurowska oraz Grażyna Wirkus. Minister wręczył także odznaczenia ks. Dziekanowi Danielowi Nowakowi oraz Błażejowi Musiałczyk. Za przyznane wyróżnienia w imieniu wszystkich nagrodzonych podziękował ks. Dziekan Daniel Nowak.

Następnie wykład jubileuszowy wygłosił Prezes Instytutu Kaszubskiego prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński. Kolejnym ważnym elementem uroczystości było przemówienie Dyrektora Muzeum Tomasza Fopke, który przedstawił sprawozdanie z realizacji programu obchodów roku jubileuszowego.

Gratulacje na ręce Dyrektora Tomasza Fopke złożyli Przewodniczący Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego Senator RP Kazimierz Kleina oraz Dyrektor Departamentu Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego Władysław Zawistowski, Starosta Wejherowski Gabriela Lisius, Przewodniczący Rady Muzeum, Prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego prof. Edmund Wittbrodt.

Podczas uroczystości nie zabrakło podziękowań dla osób, które przyczyniły się do powstania wejherowskiego Muzeum – Edmunda Kamińskiego, Ireny Kameckiej, Jerzego Kiedrowskiego, Adama Patok, Zygryda Strzebrakowskiego. Podziękowania wszystkim obecnym podczas jubileuszu założycielom złożyli Starosta Wejherowski dr Gabriela Lisius, Wicestarosta Jacek Thiel oraz Dyrektor Muzeum Tomasz Fopke. W imieniu założycieli głos zabrał Edmund Kamiński.

2. Muzeum nagrodzone na Konkursie Literatury Kaszubskiej na XX Kościerskich Targach Książki Kaszubskiej i Pomorskiej „COSTERINA 2019”

13 lipca 2019 roku, w Kościerzynie rozstrzygnięto Konkurs Literatury Kaszubskiej na XX Kościerskich Targach Książki Kaszubskiej i Pomorskiej „COSTERINA 2019”, organizowany przez kościerską bibliotekę. Obradowała komisja w składzie: prof. Tadeusz Linkner (przewodniczący), prof. Kazimierz Nowosielski, mgr Bogumiła Cirocka, mgr Iwona Makurat oraz mgr Grzegorz Schramke. Wśród nagrodzonych znalazło się pięć pozycji wydanych i współ-wydanych w roku ubiegłym przez Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie. Otrzymaliśmy:

- wyróżnienie dla Ludmiły Modzelewskiej za: *Milota ùkrziżowónô* (literatura w języku kaszubskim), koordynator muzealny wydania – dr Dariusz Majkowski;
- wyróżnienie dla Marka Ročławskiego za: *Rěbôcě òd Wiòldžégò Mòrza. Pieśni kaszubskie na chóry jednorodne i mieszane* (muzykalia), koordynator muzealny wydania – dr Aleksandra Janus;
- wyróżnienie dla Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie za: Ignatius Przebendowski. *Wilkierz* (edytorstwo), koordynator muzealny wydania – st. kustosz Janina Kurowska;
- 3 miejsce dla ks. Mariana Miotka za: *Recepcja kaszubskich przekładów Biblii* (opracowania naukowe i popularnonaukowe), koordynator muzealny wydania – dr Dariusz Majkowski;
- 2 miejsce dla Aleksandry Kurowskiej-Susdorf za: *Oswoić śmierć. Edukacyjny potencjał kaszubskich rytuałów pogrzebowych* (opracowania naukowe i popularnonaukowe) – wydana z PWN; koordynator muzealny wydania – Roman Drzeżdżon.

FREKWENCJA

Frekwencja ogólna: **39 945 osób**

W tym:

Bilety wstępu: 1 396

Dział oświatowy:

- wprowadzanie - 2 062 (100 grup)
- warsztaty - 2 871 osób (156 grup)
- lekcje muzealne - 2 128 osób (115 grup)
- lekcje i warsztaty wyjazdowe - 429 osób (26 grup)
- spotkania edukacyjne - 429 osób
- Uniwersytet III Wieku, - 349 osoby (13 grup)
(warsztaty i wykłady), Etnofilologia UG
- ferie zimowe i letnie - 66 osób (3 grupy)
- działalność edukacyjna (obca) - 150 osób (12 grup)

Koncerty (w siedzibie Muzeum): 2 820 osób (30)

Wystawy (wernisaże, finisaże): 2 758 osoby (23 czasowe)

Promocje książek i płyt: 413 osób (16)

Przedstawienia i spektakle: 320 osób (3)

Projekcje filmów: 540 osób (6)

Seminaria i konferencje: 180 osób (4)

Konferencja wyjazdowa: 100 osób (1)

Konkursy: 400 osób (5)

Noc Muzeów: 2 036 osób

Imprezy plenerowe: 1 815 osób (3)

Działania w siedzibie muzeum: 13 163 osoby

(korzystanie ze zbiorów, zebrania stowarzyszeń, próby chórów i teatrów, zajęcia muzyczne, uroczystości, spotkania, prelekcje, wybory itp.)

Działalność wyjazdowa Muzeum: 4 945 osób

(wykłady, konkursy, koncerty, promocje np. książek itp.)

Działalność internetowa:

- lekcje on-line: 25 osób (1)

- akcja „Chodliwa poczytalnia”: 550 osób (4)

PROJEKTY

PROJEKTY realizowane dzięki współfinansowaniu MSWIA:

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji muzeum otrzymało dofinansowanie w kwocie:

- 15 000 zł na kontynuację cyklu koncertów pt. „Spotkania z muzyką Kaszub”. Wsparcie Powiatu Wejherowskiego: 10 600 zł

- 9 500 zł na „XX ogólnopolski konkurs prozatorski im. Jana Drzeżdżona”. Wsparcie Powiatu Wejherowskiego: 3 250 zł

- 5 500 zł na „VI Ogólnopolski Konkurs Kompozytorski na chóralny utwór pasyjny do tekstu w języku kaszubskim”. Wsparcie Powiatu Wejherowskiego: 2 250 zł

PROJEKTY realizowane dzięki współfinansowaniu MKIDN:

Z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego muzeum otrzymało dofinansowanie w kwocie:

- 24 000 zł na zadanie „Moniuszko po kaszubsku”, program Moniuszko – Promesa. Wsparcie Powiatu Wejherowskiego: 14 000 zł

- zadanie „Solidarność dla Wolności” program: Niepodległa ze środków finansowych Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022 - formalnie i merytorycznie ocena pozytywna - brak dofinansowania

- zadanie „Historia Moda Śpiew”, program Kultura dostępna – formalnie i merytorycznie ocena pozytywna - brak dofinansowania

ENERGA

- 8 000 zł na Pomorski konkurs poezji patriotycznej „O miecz Jakuba Wejhera”: środki własne 200 zł. Wsparcie Powiatu Wejherowskiego: 3 800 zł; całość 12 000 zł.

PUMA (Polska Unia Mobilności Aktywnej) – 3 letni projekt unijny

- „SOUTH BALTIC MANORS – Valorisation of manors for tourism development in rural areas of the South Baltic area” Nr STHB.02.0200-DE-0140/17 „Pałace i Dwory Południowego Bałtyku – Zwiększenie potencjału dworów i pałaców dla rozwoju turystyki na terenach wiejskich obszaru Południowego Bałtyku”, którego wejherowskie muzeum jest beneficjentem, obejmuje następujące działania mające na celu podkreślenie transgraniczności krajów południowego Bałtyku, w celu zwiększenia atrakcyjności danych obszarów pod kątem turystyki (w tym kulturowej), tj: organizację Zjazdu Rodów Pomorskich z Trzebiatkowej korespondująca z międzynarodową wystawą, gdzie podkreślone zostały związki kulturowe pomiędzy poszczególnymi krajami w kontekście wspólnoty Południowego Bałtyku (Polską-Niemcami-Duńczykami-Szwedami-Litwinami), udział w festiwalu dworów i pałaców Północnych Kaszub, warsztaty/lekcje dla dzieci i dorosłych, których tematyka koresponduje z ideą projektu, publikacja książki dla dzieci (zbiór baśni/legend z obszaru Południowego Bałtyku).

Stowarzyszenia mające swoją siedzibę w Muzeum PiMK-P w Wejherowie (9)

1. Stowarzyszenie Chór Mieszany „Cantores Veihervienses”
2. Zespół wokalny „Art`n`Voices”
3. Stowarzyszenie Miłośników Muzyki
4. Towarzystwo Śpiewacze im. Jana Trepczyka
5. Teatr „Zymk”
6. Rada Chórów Kaszubskich
7. Stowarzyszenie „Misternicy Kaszubscy”
8. Wejherowskie Towarzystwo Cyklistów
9. Fundacja Rozwoju Ziemi Kaszubskiej „DlaKaszub.org”

Zmiana terminu realizacji zadań

Wystawy:

- Wystawa na temat Historii Kaszub oraz udostępnienie w budynku Książnicy G. Labudy – z m-ca III na rok 2020
- Wystawa pokonkursowa „Cassubia Visuales” – konkurs przeniesiony na mc XII/ wystawa zaprezentowana zostanie w 2020 r.
- Wystawa poświęcona m.in. T. Gulgowskiej w rocznicę jej śmierci – zmiana nazwy na „Pomiędzy swojskością a obcością – obrazowanie nastroju Kaszub” i terminu - z m-ca V na XI-XII

Wydanie publikacji:

- Praca doktorska A. Kurowskiej-Susdorf – z m-ca III na mc IV
- "Monografia MPiMK-P w Wejherowie. Pięćdziesięciolecie działalności (1968-2018) – na m-c V 2020
- Film o Edmundzie Kamińskim (film z serii "Stolemowie Kaszubscy") – z m-ca III na mc IX
- "Haft F. Majkowskiej jako przejaw..." M. Wiszowatej – na mc X 2020 r.
- V Wejherowski Rocznik Kulturalny – z m-ca VI na mc IX
- Płyta "Gadki kaszubskie" Józefa Roszmana – z m-ca VIII na mc IX
- Pamiętniki A. Nagła pod red. Daniela Kalinowskiego – na projekt 2 letni 2019 -2020
- Płyta "Jazzowe ujęcie pieśni kaszubskiej" Cezarego Paciorka - projekt 2 letni/ zmiana terminu z XI na VII
- Płyta z podkładami muzycznymi do tańców kaszubskich – na mc X 2020
- "Motywy humorystyczne w życiu i twórczości H. Derdowskiego" A. Sobolewskiej - zmiana terminu z m-ca IX na 2020 r. / projekt 2 letni
- Śpiewnik Nordy - eksploracja autorskich utworów słowno-muzycznych północnych Kaszub - zmiana terminu z IX na 2019 -2021 r. / projekt 3 letni
- Inga Mach - film i monografia - zmiana terminu na 2019 -2021 r. / projekt 3 letni
- Bianka Sadowska publikacja dot. Aleksandra Fiodorowicza Hilferdinga" z 2019 na mc III 2020
- "Wurvanô spjéva" - Jan Rompski – zmiana terminu na 2018-2020 / projekt 3 letni
- Monografia Zespołu "Kaszuby" z Kartuz - zmiana terminu na 2018-2021 / projekt 3 letni
- Józef Ceynowa "Kuźnica. Obrazki z lat 1910-1945" – na mc X 2020 r.
- Publikacja pokonkursowa - Konkurs im.Jana Drzeżdżona – na mc X 2020 r.
- Album 50 Spotkań z Muzyką Kaszub – na projekt 5 letni 2018-2022
- Opracowania chóralne utworów kaszubskich A. Roślawskiej-Musiałczyk, M. Graczyk, P. Stanisławskiego – na mc XII 2020 r.
- Wydanie opracowań na głos z fortepianem pieśni kaszubskich autorstwa Antoniego Sutowskiego do słów Jerzego Łyska – projekt 2 letni 2019-2020
- Materiały pokonferencyjne - Ceynowa 2017 i 50-lecia MPiMK-P 2018 – na mc X 2020 r.
- Encyklopedia Muzyki Kaszub – na projekt 5 letni 2019-2025

Pozostałe:

- Wystawianie sztuki teatralnej ks. Heykego – przeniesiono na jesień roku 2020

PROJEKTY NIEZREALIZOWANE

- Wystawa kronik ZKP autorstwa Leona Wesserlinga – rezygnacja autora
- Konkurs Przysłów Kaszubskich - nie odbył się z powodu małego zainteresowania
- Wystawa "Życie i przygody Remusa w fotografii Piotra Zatonia" – nie odbyła się z przyczyn organizacyjnych
- Wystawa "Godzina 5 min. 30" – nie odbyła się z przyczyn organizacyjnych
- Płyta Kariny Treder - nie została wydana z powodu wycofania się pomysłodawczyni
- Wydanie sztuki Otto Karsznego oraz Śpiewnik Patriotyczny Kazimierzy Pankówny - nie zostały wydane z przyczyn niezależnych
- Album o Kalwarii Wejherowskiej A. Wyszecckiego – nie zostanie wydany z powodu rezygnacji autora
- Płyta "Trepczyk dla dzieci" - publikacja nie ukazała się powodu rezygnacji partnerów
- Komiks "Krwawy sztorm" – nie ukaże się z powodu braku porozumienia z autorem
- Poezja Stanisława Okonia – nie ukazała się z powodu rezygnacji partnerów
- Kurs tańca kaszubskiego – nie odbył się z powodu niedostatecznego naboru
- Kaszubski Festiwal Muzyki Gwizdanej – nie odbył się z powodu kolizji terminów z innymi wydarzeniami

Dyrektor Muzeum

Tomasz Fopke

Wejherowo, 30.01.2020 r.